

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— lir, za inozemstvo 15.20 lir
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri poštno čekovnem zavodu: Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Uspehi letalskega orožja nad Egiptom in Malto

Divizija „Trento“ je uničila 16 sovražnih oboroženih voz

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 26. julija naslednje 789. vojno poročilo:

Na egiptski fronti so bile kolone sovražnih čet in pripomočkov uspešno obstreljivane od našega topništva. Formacije osi so krepko ovirale delavnost RAF: tri britanska letala so bila sestreljena. V tridih

borbah teh dni se je odlikoval od divizije »Trento« tudi tretji bataljon 62. pehotnega polka, ki je uničil 16 sovražnih oboroženih voz.

Italijanski in nemški zračni oddelki so napadli oporišča na Malti. Po zaslugi nemških lovcev je strmoglavilo eno letalo tipa Hurricane. Dve naši letali se nista vrnili s svoje vojne misije.

Sijajen podvig italijanskih kril

Italijansko letalo za dolge proge je poletelo iz Rima v Tokio in nazaj — Ducejevo priznanje pogumnim letalcem

Rim, 26. jul. s. Naše letalo tipa »Savoia-Marchetti« z velikim akcijskim radijem je poneslo iz Rima v Tokio tovariški pozdrav italijanskega ljudstva in orožju japonskega naroda, ki se bje skupaj z nemškimi za isto pravično stvar. Aparat, ki ga je pilotiral polkovnik Moscatelli, 22-kratni zmagovalec Atlantika, je svojo misijo dovršil in se vrnil v Italijo, kjer je srečno pristal na nekem letališču srednje Italije po letu 26.000 km od Evrope do Azije in nazaj. Polet se je izvršil v najpopolnejšem redu. Posadko so sestavljali pilot-major Mario Curto, pilot-stotnik Publio Magini, podporočnik radioaerologist Ernesto Mazzotti in narednik-motorist Ernesto Leonni.

Letalec so bili deležni najvišje nagrade s tem, da jih je ob pristanku sprejel Duce, ki sta ga spremljala Tajnik stranke in podtajnik za letalstvo. Navzoči so bili tudi admiral Abe, načelnik japonske pomorske mornariške misije, polkovnik Simizu, vojni letalski ataše in poveljnik Mitsunobu, mornariški ataše japonskega veleposlanstva, dalje letalski ataše pri nemškem veleposlanstvu von Pohl in drugi zastopniki oblasti in političnih ter vojaških hierarhij.

Polkovnik Casero, načelnik kabineta v ministrstvu za letalstvo, je prebral poslanico, ki sta jo poslala vojni in mornariški minister Japonske preko Duceja letalcem, poslanico, v kateri izražata občudovanje japonskega ljudstva za novo veliko dejanje fašističnih kril. Duce je izrazil svoje visoko zadovoljstvo letalcem in ko se je poslovil od japonskih oblasti, je zapustil letališče sredi živih manifestacij.

Berlin, 26. jul. s. Vest o novem pomembnem dejanju italijanskega letalstva, ki je dospela v Berlin zvečer, je vzbudila največje navdušenje v prestolniskih krogih. Polet 26.000 km iz Rima v Tokio in nazaj, ki ga je izvršil izredno težkih okoliščinah poveljnik Moscatelli, dobro znan v nemških letalskih krogih, navajajo tu ne samo kot dejanje izrednega poguma, temveč tudi kot dejanje visokega simboličnega pomena v političnem in vojaškem pogledu. V Berlinu podčrtavajo dejstvo, da je sam Duce prišel pozdraviti poveljnika Moscatellia in njegovo posadko, ko so se vrnili s tega legendarnega poleta. Nemško letalsko orožje, poudarjajo v tukajšnjih vojaških krogih, ki je imelo že nešteto priložnosti oceniti visoko kakovost italijanskih letalcev, ki se borijo bok ob bok z nemškimi tovariši na vseh frontah te velikanse vojne, čuti istotako ponos, ki navdaja danes srce vseh Italijanov, ki so ponosni nad veličastnim dejanjem. Smatrajo ga tudi za vojaško zmago, ki si jo je dobila Italija. Polet je pokazal, da italijanska modra krila držijo kakor nemška nadvlado na nebu Evrope in Afrike in da znajo poleteti, kamorkoli hočejo in kadarkoli hočejo.

Berlin, 26. jul. s. Polet Rim-Tokio-Rim, ki ga je izvršila posadka pod poveljstvom polkovnika Moscatellia, vzbuja velikanse zanimanje in simpatične komentarje v tisku ter v vseh krogih švice. Podčrtavajo zlasti, da so fašistična krila edina, ki letijo preko celin v vojni in obnavljajo svoja slavna dejanja tudi na področju odnosajev med narodi, kjer so si pridobila že toliko častnih priznanj.

Duce na bojišču v Afriki

Tri tedne se je mudil na operacijskem področju ter pregledal fronto in zaledje — Na povratku se je ustavil v Atenah

Rim, 26. jul. s. Od 29. junija, dneva zasedbe Marse Matruha, do 20. julija se je Duce mudil v operacijskem področju Marmarike. Razen vsakdanjih raportov v sedežu vrhovnega poveljstva Severne Afrike je inspiciral čete, letališča, pomorska oporišča, italijanske in nemške vojne bolnišnice, tabornike in večbala središča, vasi italijanskih kolonov in je razdelil odlikovanja pilotom 5. zračne eskadre. Nepriznani pregledi Duceja so vzbujali velikansko navdušenje med četami, ki se po izvršitvi 700. km skoka preurejene, oskrbljene in z visoko moralno pripravljenostjo, da započnejo z nemškimi tovariši drugo fazo bitke.

Na povratku je Duce ostal nekoliko ur v Atenah, kjer sta ga na letališču pričakovala general Geloso, poveljnik 11. armade, in minister Chigi. Po tradicionalnem obisku Akropole je odšel Duce med grenadirje 3. polka in med konjenike milanskega polka, kjer so ga povsod sprejeli z ognjevitimi manifestacijami. Na sedežu italijanske delegacije je Duce sprejel nemškega ministra v Atenah von Haltenburga, poglavarja grške vlade generala Tsola Koglou, gospodarskega ministra dr. Getzamanisa, in atenskega župana Gerolamosa. Ti zastopniki oblasti so pričakovali Duceju čestitke atenskega prebivalstva.

Zvečer 20. julija je Duce v redu pristal na letališču v Guidoniji, potem ko je v 20 dneh preletel nad 6000 km nad morji in nad puščavo.

Prodiranje nemških čet proti Kavkazu

Nemške in zavezniške čete so že na več krajih prekoračile spodnji Don — Sovražni protinapadi so bili odbiti

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 26. jul. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje vojno poročilo: Južno in vzhodno od Rostova je bil po hudih bojih izvoljen prehod čez Don. Poiskus sovražnika, da bi na južni obali Don zgradil urejeno obrambno fronto, se je izjalovil. Ob izlizu Dona je bila od letal potopljena sovjetska topničarka, na Volgi pa so bojna letala pri dnevnih in nočnih napadih zažgala dve petrolejski ladji s 6000 tonami in potopila tri velike z vojnimi potrebščinami natovorene vlečnice. V velikem loku Dona so nemške in rumunske čete v borbi s sovražno pešadijo in tanki ter so s svojimi prednjicami dosegle Don.

Na prostoru pri Voronežu so se tudi večeraj izjalovili vsi napadi Sovjetov na odločen obrambnem duhu naših čet. Severozapadno od Voroneža so bila velika zbirališča sovražnih čet z združenim napadom pešadije, tankov in letal razbita. Protinapadi sovražnika so ostali brez uspeha. Samo v odseku ene pešadijske divizije je bilo uničenih 48 sovražnih tankov.

Na ostali vzhodni fronti samo borbe krajnjega pomena.

Na Malti so bila dosežena nova uničenja naprav na letališčih Lucina in Hal Far. Pred Port Saidom je bila večja sovražna trgovska ladja poškodovana z bombami.

Na vzhodni obali Anglije so nemška letala v pretekli noči pri dobri vidnosti bombardirala luko Midlandsbrough z velikim številom rušilnih in zažigalnih bomb. Po eksplozijah so nastali obširni požari.

Po breznačrtnem napadu posameznih angleških bombnikov na področju Mene in Rona so angleška letala v pretekli noči napadla zapadno Nemčijo, zlasti Duisburg, Bromberg in Mörs. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. Predvsem v stanovanjskih okrajih je nastala velika škoda. Nočni lovci in protiletalska obramba so sestrelili 11 napadajočih bombnikov.

Sovjetski bombniki so napravili brezuspešne motilne polete nad Vzhodno Prusijo. Sovjetsko letalstvo je izgubilo dne 24. in 25. julija 128 letal. Pet lastnih letal pogrešamo.

Ob ustju Dona

Nemško napredovanje je usmerjeno proti vzhodu in jugu Velik vojni plen

Berlin, 27. jul. s. Glede na najnovejši razvoj vojaškega položaja pripominjajo na pristojnem nemškem mestu med drugim:

Iz najnovejših nemških vojnih poročil izhaja, da je v tej drugi fazi nemške ofenzive smer nemškega napredovanja obrnjena proti jugu in vzhodu. Kakor je ugotovilo že sobotno vojno poročilo, se borba sedaj razvija ob ustju Dona, kjer je njen neposredni cilj zagotovitev prehoda preko reke. Pogled na zemljevid nam takoj daje razumeti, da bi dosegla takšnega cilja imela za posledico nadaljnje napredovanje proti jugu. Zasedba donskega loka bo v kratkem dovršena. Jasno je, da na tem odseku nemško in zavezniško orožje odločno koraka proti vzhodu, kjer je neposredni cilj zasedba reke Don. Slab teren ni nikakor oviral naglega napredovanja in sovražni odpor je bil povsod stert po srtih, toda kratkih borbah.

Zasedba Čerkaska pa dokazuje, da je borba tudi na tem odseku stopila v poslednjo fazo, ker je s tem izvršena likvidacija poslednjih odpornih ostankov sovražnih sil južno od reke Donec v Don. Pri tem so nemške in zavezniške oborožene sile dobile v svoje roke velik vojni plen. Po doslej znanih poročilih izhaja, da se je število zaplenjenih ali uničenih topov dvignilo na 2200 zaplenjenih in 2400 uničenih topov.

Glede bojev na področju pri Voronežu pa daje nemško vrhovno poveljstvo jasno razumeti, da je cilj, ki ga sovražnik zmanjkuje, preboj nemških obrambnih črt. Da tu boljševidni ne štedijo z naporom, lahko sprevidimo po tem, da so jih dosežani napadi veljali 150 tankov.

Italijanska armada je v odločilni meri pripomogla k zmagovitim uspehom Italijanske čete so dokazale svojo hrabrost in svojo sposobnost

Budimpešta, 27. jul. s. Zmagovite operacije, ki se z vso naglico razvijajo na področju vzhodnega Dona, so še nadalje predmet največje pozornosti tukajšnjih vojaških krogov, ki vidijo v zasedbi Rostova nov neovrgljiv dokaz premoči nemškega vrhovnega poveljstva in protiboljševiških čet nad sovjetskim vrhovnim poveljstvom in sovjetskimi četami. V istih vojaških krogih opozarjajo tudi na delež italijanskega orožja na vzhodnem bojišču, saj je italijanska armada v odločilni meri pripomogla k zmagovitemu uspehu operacij. Dejstvo je namreč, pripominjajo v istih krogih, da so italijanske kolone s svojimi naglimi akcijami bistveno pripomogle k izvedbi načrta o obkolitvi Timošenkovih armad na področju med Doncem in Azovskim morjem. Pri tem je treba vpoštevati, da so italijanske čete operirale na izredno težkem terenu in da so morale pri tem premagati najrazličnejše ovire. Sovražnik je že davno poprej zgradil močne obrambne postojanke, ki so jih italijanske čete izvajale na način, ki dokazuje njihovo hrabrost in njihovo sposobnost. Borec se ne preneha, je italijanska vojska dosegla vse po načrtu določene cilje in je tako bistveno pripomogla k izvedbi akcije, ki je v prvi fazi dovela do razbitja Timošenkovih vojske, v drugi pa do obkolitve vseh sovražnih čet na področju med Doncem in Donom.

Madžarsko vojno poročilo Budimpešta, 27. jul. s. V soboto je madžarsko vrhovno poveljstvo izdalo naslednje uradno vojno poročilo: Bretekle dni so se nadaljevale ofenzivne

operacije madžarskih čet na odseku južno od Voroneža, kjer so bili odbiti vsi sovražni napadi na mostišča ob Donu. Vsi sovražni poskusi prekoračenja reke so bili v kali zatrti. Naše topništvo je z učinkovitimi obstreljevanjem pripomoglo k utrditvi naših mostišč preko Dona. Med tem vrše madžarske čete očiščevanje zasedenega ozemlja od osamljenih sovražnih skupin. V dopolnitev tega uradnega pojasnila obveščajo v pristojnih vojaških krogih, da so se bitke za zasedbo Rostova udeležili tudi brzi madžarski oklopni oddelki. Po zasedbi zgornjega področja Dona so madžarske čete prešle sedaj v izvedbo druge faze načrta vrhovnega poveljstva. Močni motorizirani in oklopni oddelki druge madžarske armade so v nagli akciji in ob zlomu sovražnega odpora dospeli sovjetski vojski, ki je operirala na področju Donca, za hrbet in tako začeli zasedanje južnega področja Dona. Madžarske čete, ki so se utrdile na svojih novih položajih, so v tesnem sodelovanju z nemškimi in zavezniškimi kolonami sodelovale od vzhoda in jugovzhoda pri napadu na trdnjavo Rostov. Madžarski delež pri veliki bitki za Rostov, kjer je treba pripisati uspeh operacij v prvi vrsti naglim nemškim in zavezniškim oklopnim silam, je bil znan.

Razen tega so imeli madžarski oddelki nalogo, da zaščitijo spodnji tok Dona, tako da so mogle nemške oklopne in motorizirane kolone nadaljevati svoje zmagovite ofenzivne naloge. Naloga madžarskih čet je bila pri tem podobna oni preteklega jeseni, ko so prav tako Madžari zagotovili obrambo spodnjega teka reke Dnjester in s tem

Spomin dveh junakov

Rim, 27. julija s. Pred letom dni je vojno poročilo italijanskega glavnega stana št. 417 sporočilo Italijanom in vsemu svetu, da je še vedno živa naša stara tradicija, po kateri iščemo sovražnika v njegovih najbolj utrjenih in branjenih lukah in da je skupina napadalnih ladij kr. mornarice z izredno drznostjo izvršila napad na pomorsko oporišče na Malti. Stiri mesece pred tem je bil izvršen podoben napad v zalivu Suda, dne 21. septembra lanskega leta je bil na vrsti Gibraltar in v noči na 18. decembra so naše drzni mornarji vdrli v luko Aleksandrijo, kjer so dosegli svojo najslajnejšo in najučinkovitejšo zmago, ko so onesposobili za nadaljnjo borbo obde veliki angleški vojni ladji »Queen Elisabeth« in »Valiente«, ki navedli toliko opevanim neizbranim tehničnim in industrijskim možnostim Anglosasov še vedno nista mogli spet stopiti v akcijo.

Ne moremo sicer izdati nobene podrobnosti o teh tajnih sredstvih, ki se od primera do primera snoti uporabljajo za premaganje najbolj kočljivih težav, kakor nam ni mogoče izdati nobenih podrobnosti tudi o vsem drugem delovanju mornarice, ki nam ga bo dokončno odkrila samo zgodovina te vojne. Pripomniti nam moramo, da je za izvedbo vsake take akcije potrebna natančna in podrobna organizacija, ki obsega ne le sredstva in ljudi, temveč tudi proučitev krajev in ovir, ki jih je treba premagati. To priprave se vrše tedne in mesece in se nato zaključijo v dejanju, ki traja nekaj ur. To niso dejanja navadne garibaldinske drznosti, prepričana samo nekaterim hrabrim mornarjem, katerih življenje je žrtvovano. Gre marveč za prebojne in udarne akcije, ki dokazujejo izredno organizacijsko sposobnost.

Tako je fregatni kapitan Viktorio Moccagatta delal mesece in mesece, preden je svoje ljudi poslal v napad na pomorsko oporišče na Malti, pri čemer se je moral poslužiti vseh svojih izkušenj bogatega znanja in delovanja, vsega posvečenega naših mornarici in našemu narodu.

Lahko je opaziti dela mrtvih. V primeru Moccagatte pa je ob njegovem grobu neke na dnu morja mogoče povedati samo golo resnico. Pokojni kapitan je veljal za eno izmed najlepših naših mornarice. V utemeljitvi njegovega odklovanja z zlato kolajno, ki mu je bila podeljena v spomin, čitamo med drugim, da je padel zadet od strelcev iz strojnice, ko mu je njegov zvesti sodelavec korvetni kapitan Giorgio Giobbo s ponosom poročal, da je dobro slišal vseh 8 eksplozij, kolikor je bilo uporabljenih sredstev, ki so prispela v pristanišče La Valletta in ki so z matematično natančnostjo potrdile, da so bili vsi cilji doseženi. Tako sta padla oba, združena v delu, združena v pripravi, združena v tveganju in združena v smrti. Ob obletnici se ju je domovina spomnila kot dveh mož, ki sta darovala svoje življenje za slavo Italije in njeno svobodo.

olajšali nemškemu vrhovnemu poveljstvu izvedbo načrta o obkolitvi in zasedbi Kijeva. Na področju vzhodnega od Voroneža so madžarske čete prav tako krepko podprele nemške čete pri operacijah, katerih zmagoviti izid je onemogočil sovjetskemu vrhovnemu poveljstvu izvedbo njegovih načrtov, da bi namreč udaril na bok nemške in zavezniške razvrstitev ter tako razbremenil Timošenkovovo vojsko. Na vseh področjih je sovražnik utrpel hude izgube in je pustil v madžarskih rokah veliko število ujetnikov in znatne količine vojnega gradiva.

Švicarski listi o položaju Bern, 27. jul. Vsi švicarski listi smatrajo izgubo Rostova za izredno hud udarec za sovjetsko vojsko, med tem ko tudi London in Washington čutita vpliv tega poraza. Nihče si ne dela več utvar o resnosti strateškega položaja v južni Rusiji.

Finski odsek

Helsinki, 27. jul. s. V sobotnem poročilu finskega glavnega stana ugotavlja finsko vrhovno poveljstvo, da so Sovjeti v zadnjih 24 urah na osrednjem odseku bojišča ob Karelijski ožini izvršili ponovne napade, ki pa so bili zaradi nastopa finskega topništva in finske pehote vsi zavrnjeni. Boljševiki so pri tem utrpeli hude izgube. Na drugih odsekih istega bojišča je bilo zavrnjenih več sovražnih patrol, ki so se skušale približati finskim postojankam. Na vzhodnem odseku bojišča ob ožini Aunus je bil odbit sovjetski oddelk.

Podmornice na delu

Vrhovni poveljnik nemških podmornic o sijajnih uspehih italijanskih in nemških podmornic

Berlin, 27. jul. s. Po radiu je vrhovni poveljnik nemškega podmorniškega orožja admiral Dönitz govoril o odličnih preizkušnjah nemških podmornic v njih delovanju vzdolž ameriške obale. Opozoril je med drugim, da so bili mnogi izmed teh sijajnih uspehov doseženi od poveljnikov in posadk, ki so se prvič podali na takšno vojno misijo, pri čemer je opozoril na težave, ki jih predstavljajo operacije v oddaljenosti več tisoč milj od lastnih oporišč. Admiral Dönitz je zaključil svoja izvajanja s prikazom sijajnih zmag, ki so jih dosegle italijanske podmornice v ameriških vodah v sodelovanju z nemškimi. Tekmovanje med potopitvami in novimi ladjami, ki jih grade v Ameriki, so dobile podmornice, katerih število vedno bolj narasča, kar pomeni, da se bodo te potopitve še povečale.

Rekorden uspeh nemške podmornice

Berlin, 27. jul. d. Z akcije v ameriškem teritorialnem vodstvu se je vrnil na svoje oporišče poveljnik neke nemške podmornice Witte, ki je dosegel v podmorniški

vojni rekord s tem, da je v teku ene same vožnje proti sovražniku potopil za 73.678 ton sovražniškega trgovskega brodovja. To predstavljajo najvišjo tožajo, ki je bila doslej potopljena od ene same nemške podmornice v enem samem napadalnem krogu. Podmorniški poveljnik Witte je star šele 27 let in je že petič krmaril svojo podmornico v borbo proti sovražnikovim ladjam. Tudi člani njegove posadke so sami izredno mladi ljudje. Več med njimi ji hje izpolnilo 19. leto šele potem, ko so že bili uvrščeni v službo na podmornicah. Oba druga častnika na Wittejevi podmornici sta prav tako stara samo 22 oziroma 24 let. Ko je podmornica zadnjič v ameriških vodah izstrelila svoj poslednji torped, je bilo potopjenega že za 52.000 ton sovražniškega brodovja. Podmornica je operirala v Karibskem morju. Na povratku je Wittejeva podmornica s topovskimi strelci potopila nadaljnjih 19.000 ton sovražnikovih ladij na širokem morju, med njimi neki vrhovna natovornica 10.000-tonski ameriški petrolejski parnik. Ta parnik je podmornica najprvo obstreljevala s podmorniškim topom, nato pa sta ga dva člana posadke z razstrelivom poglala v zrak.

Nemški odgovor Hullu in Edenu

Niti obljube niti grožnje ne bodo premotile osvobodene Evrope

Berlin, 27. jul. s. Politično-diplomatska korespondenca objavlja kratek komentar poslednjih Hullovih in Edenovih izjav, v katerem piše, da sta oba anglosaška zunanje politična tovariša dokazala, da jih prevladajo iste tendence in iste zamisli, s čemer sta odkrila ključno sliko usodne poti demoplutokratskega židovskega sveta h končnemu uničenju. Glavne misli obeh govorov so istovetne, tako n. pr. med drugim priznanje, da niso tako zvani zavezniški navidezno visoko zvenječim trditvam Roosevelta, Churchilla, Knoxa in tovarišev dosegli doslej s svojim vodstvom vojne nikakega vojaškega uspeha, ali n. pr. ugotovitev, da so naraščajoče izgube ladjevja močno vplivale na moralno zavezniških narodov. Glede izjav zunanjih ministrov o dozdavnih surovih in terorističnih dejanjih rajhovske vlade pripominja korespondenca, da sta z njo hotela vplivati na lastno jav-

no mnenje, medtem ko bi bilo bolje, ako bi prikazala svoji javnosti nespodobno zvezo med Londonom, Washingtonom in Moskvo. Korespondenca ironizira končno fraze o svobodi, tradiciji in socialnem izboljšanju, ki se kaj čudno slišijo iz ust teh tipičnih demokratov, saj že vsi narodi dobro vedo, kakšni so mirovni cilji plutokracije in boljševizma. Prav tako so se vsi narodi nove Evrope in vzhodne Azije združili v skupni borbi, da bi si medsebojno zajamčili, da ti angleško-sovjetski ameriški vojni cilji ne bodo nikdar uresničeni.

V eni uri 17 tankov

Berlin, 27. jul. s. Iz vojaškega vira se doznava, da je med borbami na področju pri Rostovu težka poljska baterija uničila 17 sovjetskih tankov v eni sami uri.

Sprememba zakona o pokojninskem zavarovanju

Nova ureditev plačilnih razredov, rent in višine prispevkov je stopila v veljavo 25. julija t. l.

Smatrajoč za umestno, da se spremenita zakon o pokojninskem zavarovanju nameščenec in pravnik k temu zakonu, kolikor gre za plačilne razrede, rente in višino prispevkov, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino po zaslišanju prizadetih sindikalnih združenj izdal naredbu o spremembah zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenec. Ta naredba je objavljena v »Službenem listu« 25. t. m. in je na ta dan stopila v veljavo.

Skrajšana starostna meja

Starostna meja za pridobitev pravice do invalidske rente (drugi odstavek § 8. zakona) se skrajša za mesec na 60 let, za ženske pa na 55 let, vendar ostane v veljavi pogoj, da zavarovane ne opravljajo več zavarovanju zavezanca službe.

Zvišanje rent

Od 1. julija t. m. se za dobo enega leta invalidske rente in vdovske rente uredijo takole: a) vse navedene rente, vključno tekoče, se zvišajo za 30%; b) invalidskim, starostnim in vdovskim rentam se za vsakega otroka do 18 let starosti kakor tudi za ženo, če ne prejema pokojnine ali plače ali ne opravlja kakršne koli obrti, odnosno trgovine, doda po 80 lir mesečno, tekočim vdovskim rentam pa se doda po 60 lir mesečno za vsakega otroka, ki še ni dosegel 18. leta starosti. Ženam, ki prejemale invalidsko ali starostno rento in katerih možje prejemale pokojnino ali plačo, opravljajo obrt ali trgovino, ne pripada doklada za otroke.

Odstavek A. čl. 3. pravilnika za dajanje draginskih dokladov rentnikom z dne 22. IX. 1930. se spreminja takole: »Letna invalidska renta sestoji: 1. iz osnovnega zneska, ki ga predstavljata: a) desetkratnik povprečnih prispevkov, predpisanih za pokojninsko zavarovanje v poslednjih 120 ali manj mesecih zavarovanja, pri čemer najmanjši znesek ne sme znašati manj kakor 780 lir, b) desetkratnik povprečnih prispevkov predpisanih za vso zavarovalno dobo; 2. iz ene šestine prispevkov, predpisanih za vso zavarovalno dobo. Povprečni prispevek za dobo od 1. januarja 1909. do 31. decembra 1923. se določi po povprečnem prispevku za naslednje dobo na dan 1. januarja 1924., čigar znesek ne sme biti višji od 57 lir na mesec.

Odstavek B. čl. 3. pravilnika se spreminja takole: »Invalidske in starostne rente, pridobljene po 1. juliju t. l. na podlagi 420 in več mesecev zavarovanja, se zvišajo za eno devetino njih skupnega zneska.

Odstavek D. čl. 3. pravilnika se spreminja takole: »Minimalne rente so naslednje: invalidska renta 3000 lir, starostna renta 3000 lir, vdovska renta in renta najmlajše sirote brez očeta in matere 2160 lir. Za ostale sirote brez očeta in matere se rente računajo pod odst. C. tega člena. Minimalne invalidske, starostne in vdovske rente se izplačujejo v gornji višini le tedaj, če bodo prejemki zavarovanca od 1. julija 1942. dalje višji nego te rente. V nasprotnem primeru se izplačujejo rente v višini povprečnih prispevkov v zadnjem letu zavarovane službe.

Minimum plače za obveznost zavarovanja

Točka 2. § 1. zakona o pokojninskem zavarovanju (s katero je določena meja prispevkov, preko katere je obvezno pokojninsko zavarovanje) se spreminja in se glasi: »2. če dobivajo od istega službovalca najmanj 600 lir letnih prispevkov (doslej 150 din), upoštevajoč prejemke, navedene v § 4. tega zakona« (prejemke in naravi).

Plačilni razredi

Plačilni razred	Plačilni letni dejanski prejemki	Plačilni letni zavar. prejemki
I.	600 do 3000	3000
II.	3001 do 4800	4500
III.	4801 do 7200	6000
IV.	7201 do 10200	9000
V.	10201 do 13200	12000
VI.	13201 do 16200	15000
VII.	16201 do 19200	18000
VIII.	19201 do 22200	21000
IX.	22201 do 25200	24000
X.	25201 in več	27000

Prispevki

Prispevki iz 4. odstavka § 39. zakona se spreminja takole (v lirah):		
plačilni prispevek	od tega	odpade na:
razred	službo-dajalca	nameščenca
I.	30	—
II.	45	—
III.	60	3
IV.	90	18
V.	120	35
VI.	150	55
VII.	180	75
VIII.	210	95
IX.	240	115
X.	270	135

Prostovoljni zavarovanci se uvrstijo v razred, v katerem se prispevek najbolj približuje višini prispevka, ki so ga doslej plačevali.

Rente

Invalidska letna renta iz 6. odst. § 10. zakona se spreminja tako, da znaša (v lirah):

osnovna renta po 60 mes.	osnovna renta po 120 mes.	osnovna renta po 240 mes.	osnovna renta po 360 mes.
I.	600	900	1200
II.	900	1350	1800
III.	1200	1800	2400
IV.	1800	2700	3600
V.	2400	3600	4800
VI.	3000	4500	6000
VII.	3600	5400	7200
VIII.	4200	6300	8400
IX.	4800	7200	9600
X.	5400	8100	10800

Rente vsehvišinskih draginskih dokladov po pravilniku o draginskih dokladah so naslednje (v lirah):

plačilni razred	5 let	10 let	20 let	35 let	40 let
I.	3000	3000	3000	3528	3864
II.	3000	3000	3024	4872	5362
III.	3000	3000	3780	6024	6864
IV.	3000	3600	5400	9000	9996

V.	3600	4800	7200	12000	13332
VI.	4500	6000	9000	15000	16668
VII.	5400	7200	10800	18000	20004
VIII.	6300	8400	12600	21000	23328
IX.	7200	9600	14400	24000	26664
X.	8100	10800	16200	27000	30000

Izredni prispevek k premiji

Za kritje zvišanja rent se Pokojninski zavod za nameščenca v Ljubljani pooblašča da od 1. julija t. l. za dobo enega leta predpisuje poslovalcem v oddelku za obvezno in neobvezno zavarovanje kakor tudi prostovoljnimi zavarovancem (§ 33. zakona) doklado na mesečni zavarovalni prispevek v višini 2% zavarovanih prispevkov. To doklado bodo plačevali službovalci in prostovoljni zavarovanci istočasno z zavarovalnim prispevkom in veljajo za nje isti predpisi kakor za obvezne prispevke.

Naturalni prejemki

Tabela, ki jo je odobril ban dravske banovine 6. julija 1942. za ocenitev naturalnih prejemkov, se spreminja in se določa vrednost naturalnih prejemkov za posamezne nameščenčeve službene kraje, kakor sledi (v lirah): v Ljubljani: neopremljena soba ali soba, ki je ob enem kuhinja, 1200 lir, opremljena soba ali stanovanje z eno sobo in pritliklinami 1800 lir, družinsko stanovanje dveh sob 3000 lir, kurjava ene sobe v zimskem času 600 lir, razsvetljava ene sobe 120 lir, prehrana za eno osebo 5400 lir letno; za Cerkljevo, Črnomelj, Kočevje, Logatec, Loč, Metliko, Novo mesto, Rakek, Ribnico in Vrhniko pa se računa vrednost naturalnih prejemkov takole (v oklepajih vrednost naturalnih prejemkov v ostalih krajih): neopremljena soba 800 lir (480), opremljena soba ali stanovanje z eno sobo 1200 lir (720), dvo-sobno stanovanje 2000 lir (1200), kurjava ene sobe v zimskem času 600 lir (480), razsvetljava ene sobe 120 lir (120), prehrana za eno osebo 5100 lir (4600).

Končne določbe

Pravico do izredne podpore, omenjene v drugem odstavku za otroke in za ženo, imajo tisti rentniki, ki so pridobili ali še pridobijo pravico do rente le na podlagi zakonitega obveznega zavarovanja in prebivajo na ozemlju Ljubljanske in Reške pokrajine ali v starih pokrajinah Kraljevine Italije.

S to naredbu se razveljavlja naredba z dne 15. novembra 1941-XX, določbe naredbu samc pa veljajo od 1. julija t. l.

DNEVNE VESTI

— Otrca zgorela v kolibi, ki sta jo med igrjo sama zanjela. Usodna nesreča je doletela šestletna Angela Magri in njegovo sestrično Ernestino iz okolice Bresce. V času, ko so delali starši na polju, sta se otroke igrala v kolibi iz slame, kamor spravljajo žirino ob neurju. Zanjela sta slamo, v trenutku je bila vsa koliba v ognju. Ko so prihiteli starši in drugi z bližnjega polja, se je koliba že porušila in plamenil. Pod seboj je pokopala oba otroke, ki so ju po končanem gašenju našli vsa zoglenela.

— Tatinjski židovski godbenik. V genovskem gledališču je nastopal leta 1940 znani umetnik Karlo Ratti. V orkestru je tedaj sviral Henrik Ziffer, židovskega rodu, rojen na Dunaju, bivajoč v Mantovi. Ko je nekega dne stopil Ratti po predstavi v svojo sobico za odrom, je opazil da mu je izginila listnina z lepo vsoto denarja in železniško vozovnico. Njegova takratna prijateljica je ostala brezuspesna. Sedaj po dveh letih pa se je zadeva pojavila po posebnem naključju. Vodja orkestra, v katerem je sviral Ziffer, je opazil pri njem Rattijevo železniško legitimacijo. Ko je Ziffer zaslišal nevarnost, je izginil, kar mu pa ni moglo pomagati. Pri Milanu so ga aretirali, ko je izstopil na postaji Lambratte, da bi zaradi varnosti nadaljeval peš ali s tramvajem svojo pot v Milano.

— 82letniku je rodila 23letna žena zdravo hčerko. Te dni je prišel na občinski urad v Casalborgonu 82letni Peter Alojz Pessione ter sporočil novico, da je njegova 23letna žena Dominika Bergesio pred nekaj urami rodila zdravo deklico, ki je bila takoj krščena z imenom Mihaela. 82letni oče se je poročil z Bergesiovo jeseni 1941.

— 18. sina je rodila. V kraju Bagni pri Firenze je rodila te dni posestnica Alojzija Silenzi svojega 18. sina. Deček je krepak in zdrav.

— Zanimiva zadeva o plagiatu komedije. Pred meseci se je obrnil Guido Stacchini na rimskega pretorja, da odredi zaplenitev komedije »Zrcalo«, delo Diega Calca-gna in Vincenca Spasiana, ki so jo uprizorjali na odru gledališča Quirino v Rimu. Dejal je, da gre za plagiat neke njegove komedije izpred 10 let. Ker je razen tega spravil Stacchini vso zadevo v javnost, so odredile skupine, ki so uprizorjale ter nameravale uprizoriti to komedijo, odstavile delo z repertoarja. Končno je zaslula vsa zadeva pred sodišče, kjer sta Calcagno in Spasiano potom svojih pravnih zastopnikov izjavila, da ni bilo delo, o katerem govori Stacchini, nikdar uprizorjeno in da ni bilo nikdar vloženo pri italijanski družbi avtorjev. Ko je nato Stacchini izjavil, da ne mara z zadevo pred sodišče, sta Calcagno in Spasiano vložila proti Stacchiniju tožbo zaradi njima povzročene škode.

— Nemški prevod Gambinjevega romana. Znani nemški založnik Goverts iz Hamburga bo izdal v nemškem prevodu Lote Birnbaum odlični roman »Rdeča vrtnica« (La rosa rossa), ki ga je spisal Pier Anton Quarantotti Gambini.

— Med porodom se je babica onestvila. Babica občine Legosanto pri Ferrari je bila ponoči poklicana k neki porodnici. Nenadoma pa se je babica kmalu po prihodu k porodnici onestvila. Spravili so jo k zdravniku. Medtem ko je imel zdravnik opravka s tem, da obudi babico spet k zavesti, je porodnica rodila zdravega, krepkega dečka.

— Več ko eno uro med življenjem in smrtjo. V S. Pietru pri Bergamu je zadivljalo hudo neurje. Iz neke gostilne je malo pred tem stopil 52letni Emil Tognetti, ki se je vračal domov. Sredi besnečega neurja pa je popolnoma izgubil čut za orientacijo. Prišel je ob rob reke Brembo in padel v strugo. Visoko narasla voda ga je potegnila s seboj. K sreči se je Tognetti prijel za grmičevje in klical na pomoč. Tako se je več ko eno uro boril med življenjem in smrtjo, dokler ni ponehalo neurje. Šele sedaj so ga slišali ljudje, ki so mu vrgli vrv, da se je oprjel za njo in da so ga potem že vsega onemoglega rešili na breg.

— Stota repriza Manzanijeve komedije v Buenos Airesu. Te dni je šla v gledališče Paris v Buenos Airesu stotič preko odr zabavna komedija Nikolaja Manzanija »Poštena žena« in sicer v španskem prevodu. Reprize se nadaljujejo.

— Glasbeni julij in avgust na rivieri. V Rapallu in v S. Margherita Ligure se je pričela poletna koncertna sezona. Sodelujejo odlični glasbeniki. Prvi koncert, ki ga je vodil maestro Albert Erede, je bil posvečen Bachu in beneški soli 700. Pri drugem koncertu, ki bo pod vodstvom Jurija Favaretto, bo sodelovala odlična solistka Suzana Banco. Tretji koncert bo posvečen Beethovnu. Sodelovala bosta izvrstna pianista Edwin Fischer in Artur Benedetti Mi-

chelangeli, razen tega odlični čelisti Henrik Mainardi ter Glanna Pederzini, in kvartet Ferro. Pri zaključnem koncertu s skladbami Musorgskega, Lottija, Debussyja, Scarlattija, Mozarta in Davica bo pevala ugledna sopranistka Ines Aifani Telini.

— Umetniški uspehi italijanske operne skupine v Nemčiji. V okviru italijansko-nemških kulturnih dogovorov je bilo v raznih večjih nemških mestih zanimivo gostovanje italijanske operne skupine pod vodstvom maestra Angela Onesta. Nastopili so kot solisti sopranistki Liana Cortini in Marija Carbone, baritonisti Mario Basola ter tenorista Mario Filipposchi in Anton Salvatore. Velik uspeh je dosegla skupina v Dortmundu, Duisbergu, Düsseldorfu, Stuttgartu, Drazdanih, Frankfurtu in Karlovih varih.

— Delovna razstava v Bologni. Včeraj je bila v Bologni svečana otvoritev nacionalne liktorske delovne razstave XX. Prisostvoval ji je GUF-ov Podtajnik D'Este.

— Telico odtegnil redni potrošnji. Pred pristojnim sodiščem v Triestu je bil obsojen Anton Bernini na 3 mesece ječe, 1 mesec zapora, 5600 lir denarne kazni in 700 lir globe, ker je odtegnil telico redni potrošnji.

— Tragična smrt v planinah. 56letna Angela Torretta je bila na počitnicah v planinah pri Bognanico Terme pri Domodossoli. Ko je šla v spremstvo hčerke in nečaka proti planinam nad S. Marcom, je nesrečno gospe nekdo dobio, ki se je privlačilo mimo, tako poškodovano, da je bila revica pri priti mrtva. Obema spremljevalcema se ni po srečnem naključju nič pripetilo.

— Avtobus je po nesrečnem naključju zgrmel v reko. Iz Gardona pri Bresciji je odpeljal proti Valle Trompia avtobus, v katerem je bilo 50 potnikov. Avtobus je ob obseščanju naloženega voza ostal ob desni strani pri reki Meila. Pod težo vozila pa se je rob ceste udal, vozilo se je nagnilo in zgrmelo osem metrov globoko v reko. 75letni Alojz Corradi iz Brescije je zaradi poškodb umrl. Šest ranjenih potnikov se zdravi v bresčijski bolnici. Več drugih ima le neznatne podplutbe po telesu.

— Ker so odtegnili redni potrošnji sedem m. stotov žita, so bili aretirani 23letni mladič Franc Seghedoni, 6letna zasebnica Lia Carani, 38letna zasebnica Irma Vecchi, 67letni Rihard Manicardi, 33letni Secondo Manicardi, 36letna Lidia Manicardi, vsi iz Albareta pri Modeni. Ovadeni so bili pristojnemu sodišču, ker so opustili dolžno prijavo navedene količine žita.

— Potrošnja rib v velenostih. Glavni komšariat za ribolov objavlja, da so bile od 12. do 18. julija prodane v ribarnicah petih velenostih sledeče količine rib: Rim 1259.46 m. stotov, Milano 475.71 m. stotov, Torino 259.35 m. stotov, Bologna 154.54 m. stotov, Firenze pa 401.90 m. stotov.

— Dal se je zapreti namestu brata, ki je bil v medenih tednih. V Milano se je pri-petila svojevrstna zgodba 32letni Mihael Borghesini bi moral prestati zaporno kazen, ker si je prisvojil 80.000 lir, za katere je bil oškodovalec svojega delodajalca. Rodom je Borghesini iz Triesta, biva pa v Milano. Pojavil se je pri pristojnem maresiniju ter mu sporočil svojo zadevo Borghesinija so zaprli. Po sedmih dneh pa se je javil pravi Mihael Borghesini, ki je maresiniju pojasnil, da se je namestu njega javil brat Alojz, ki je hotel s tem preprečiti, da ne bi bili z zaporom pokvarjeni bratu medeni tedni. Kvestura seveda Mihaela ni iskal več, ker se je bil Alojz izdal za brata Mihaela. Sedaj sta oba v zaporu. Alojz zaradi tega, ker je dal oblasti napu-čne podatke o sebi.

— Odlikovanje. V spominj je bila podeljena srebrna svetinja Zefrinu Andreuttiju iz Ragone pri Udinu, ki je pripadal 8. alpskemu bataljonu. Obta sta padla na polju slave.

— Namestu v 12 mesecih že v enem mesecu. Iz Torina poročajo o sodni ločitveni razpravi med dvema zakoncema. Razprava je bila zaključena po novem civilnem zakoniku že v enem mesecu, dočim bi trajal postopek po starem zakoniku 12 — 10 mesecev.

— Nagrade po 100.000 in 50.000 lir. V seriji 30 a zakladnih bonov so bile izrebrane sledeče številke: 14.795 in 98.964 za obe nagradi po 100.000 lir; 759.010; 1.828.344; 1.924.935 in 1.954.567 za nagrade po 50.000 lir. V seriji 31a: dobitka po 100.000 lir za številke 664.601 in 239.087; po 50.000 lir za številke 295.855; 421.090; 457.238 in 1.764.344.

— Nesreče. V zadnjih dneh so bili sprejeti v ljubljansko bolnico naslednji ponesrečeni: 4letni Mihael Kozamernik, sin knjigoveza iz Ljubljane, si je pri padcu v igri zlomil levo nogo. — Angela Drobež,

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Globoka življenjska drama o zdravniku, ki se je sam po nedolžnem obsodil
Roman zdravnika
Camilla Horn — Albrecht Schönhals
Maria Andergast

KINO UNION — TELEFON 22-21
Kako nesrečne osrečiti: je problem, ki ga skuša rešiti film
Dobrotnik iz narišnice
V glavnih vlogah: Michel Simon, Roman Novarro, Micheline Presle, Jacqueline Delubac

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Delikatna ljubzenska zgodba v filmu
Večblagovnica
V glavnih vlogah: Assia Noris, Vittorio de Sica — Režija: Mario Camerini

29letna žena železnikarja z Ježice je padla na stopnicah in si zlomila desnico. — Josipa Boškoviča, 77letnega delavca iz D. M. v Polju je ugriznil pes v nogo. — Jože Benčina, 56letni posestnik z Blok, je padel pod voz, naložen s senom; kolo mu je zlomilo levo nogo. — Uršula Kek, 62letna zasebnica iz Ljubljane, je padla skozi okno prvega nadstropja; ko je zapirala okno, se je nagnila preveč ven in izgubila ravnotežje. Dobila je notranje poškodbe. — Vinko Sparhak, 17letni sin uradnika iz Ljubljane, se je pri cepenju drv usekal v levo oko.

— Polkovniku se je rodil 12. sin. Polkovniku Amedeu Martinaciju iz Torina, ki je tudi znan glasbenik, je rodila te dni žena gospa Martinaciov-Pi na krepkega dečka, ki je njen 12. sin. Pri kratki je dobil imena Jakob, Marija, Josip, Adolf in Kandid. Polkovnik in njegova žena sta prejela mnogo čestitk.

— Nabodel se je na skarje in umrl. 54 letni poljedelec Emil Marchiori, ki pripada gospodarstvu Fanareto iz Gambarare, je obrezoval živo mejo. Ko je prišel do nabubane zemlje, se je spodknil ter izgubil ravnotežje. Izpustil je skarje, ki je z njim obrezoval živo mejo, da bi se vzdrljal in da ne bi padel. Toda skarje so prileteli tako na tla, da sta oba hlastno obrnjeni navzgor. Nesrečni Marchiori se je pri padcu nabodel na skarje in dobil pri padcu smrtno rano v boku. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pa je kmalu po prevozu umrl.

IZ LJUBLJANE

— Lj. Ambröžev trg je dobil v zadnjih dveh tednih priklupneje lice. Uslužbenec mestnega vrtnarstva so namreč med drugim njegov spodnji del v vsej dolžini dobro opelil, prav za prav sprostili visokega raznovrstnega plevela tam rastoče gabrovje, katero so obenem nizko postrigli, da je zdaj povsod enakomerno visoko. Kamnoseka in zidarska dela pri zatvornici se bližajo hitro koncu, kar se da sklepati po tem, ker je od dne do dne tako na tem kakor na Vrazovem tegu odstran Ljubljanske čedalje manj kosov železnice, ki jo preostanejo kamna. Po dograditvi zatvornice bo treba oba trga na novo urediti in ju predvsem ob nabrežjih morda oplešati z drevjem, da bo videti okolica izredno visoke zatvornice manj pusta in bolj mična. Stara drevesa nekdanjega dvoreda na Ambröževem tegu bodo morala pasti pod sekirjo, da ne bodo ovirala prometa in onemogočala prostega pogleda po Poljan-skem nasipu. Iz istega razloga bo odstraniti železno utico, stoječo tik šempetrskega mostu, kot staro ovkevo, iz katere ruhti zmeraj neznosno smrad. Ta ostanek iz prejšnjih časov, ko trg še ni bil tako urejen, kakor je zdaj, že zdavnaj, dasi je drugače prav zelo potrebna naprava, ne spada več na prostor sredi ceste. Najbolje jo bo prestaviti na breg Ljubljance, jo ustrezno prenoviti ter jo morebiti še nekoliko povečati, da bi se lahko uporabljala na eni strani ob slabem vremenu tudi za zasilno čakalno električne cestne železnice. A na obrežnem zidu prav tam čaka nujne zamastitve tudi poprejšnji izlizek zbiralnega kanala, iz katerega se počasi včas se vedno nesnaga, ki okužuje ozračje, ter je zavetiščo pedganji nadlogi in sploh različni glazni.

— Zoper tifus cepi mestni fizikat z zaščitnimi tabletami že tri tedne stanove, ki imajo opraviti s prodajo živil. Več tisoč moških in žensk je bilo cepljenih in vsi so se prepričali, da to cepljenje nima prav nobenih slabih posledic. Mnogo bolj varno je pa tudi ljubljansko prebivalstvo, ker bi se tifus le težko razširil, saj ne bo napadel gostilniškega, mesarskega in sploh s prodajanjem živil zaposlenega osebja ter se

zato bolezen tudi ne bo mogla tako zelo razširiti. Mestni fizikat se pa še nadalje prizadeva za obvarovanje Ljubljane pred tifusom ter bo zato tudi še prihodnji teden nadaljeval s cepljenjem z zaščitnimi tabletami. Vsi obvezniki, ki bi bili morali te tri tedne priti k zauživanju tablet, pa niso prišli iz kakršnega koli vzroka, naj gotovo pridejo prihodnji teden v mestni fizikat po zaščitne tablete. Cepljenje bo vsak dan od 8. do 9. ure v Mestnem domu, pri tem pa opozarjamo zamudnike, naj začno z zauživanjem tablet že v ponedeljek 27. t. m. ali pa vsaj v torek, ker bo mestni fizikat imel prve dni avgusta čez glavo drugega dela.

— Lj. Popravni izpiti za učence II. državne mešane meštanske šole v Ljubljani (Za. Šiška). Za učence, ki imajo popravni izpit iz italijanščine, se prične tečaj dne 29. julija (sreda) ob devetih v bivši prodajalniški sobi v gostilni pri »Mirtu«, nasproti shrambe kmetijskega orodja. Obisk tečaja je strogo obvezen in brezplačen. Kdor ne bo redno prihajal k pouku, ne bo pripuščen k popravnemu izpitu. Dovoljeno pa je, da tudi drugi mirni učenci in učenke, ki se hočejo učiti, prisostvujejo pouku.

Iz pokrajine Trieste

— Barski natak, postenjak. Uradnica Tomisich je bila v baru »Nettuno« v Trieste, kjer je popila skodelico kave. Ko je odhajala, je pustila na stolu listnico s 600 lirami ter drugimi predmeti. Sama ni tega niti prav opazila, ko je potrkal na njena vrata barski natak, ki je v vse vnil. Ni hotel sprejeti nobene napitnine za ljubeznivo uslužnost.

— Ponesrečenec. 18-letna Bruna Veglia iz Muggie se je peljala na kolesu iz Servole proti mestu, ko se je zadela s kolesom vred v bližnji zid. Ima poškodbe na nosu in desni nogi. 72-letnega podkovača Angela Guimalda iz S. Lucije di Portorose je osel brcnil s takšno silo, da mu je razbil čeljust. Oba ponesrečenca se zdravita v triestrinski bolnici Kraljice Helene, kamor so prepeljali tudi 40-letno Livo Volpati iz ulice Navali 29, ki ima od udarcev poškodbe na temenici.

— Operetna predstava v Rolanu. V dvorani G. I. L. ovega mestnega okrajnega doma »A. Ivancich« v Rolanu vprižirajo te dni opereto v treh dejanjih »Rožnati smaragd«. Opereto je uglasbil Romolo Corona.

— Profesorjeva nečoda. 35letni profesor Renato Gobler, ki stanuje v ulici Rolano 2 v Triestu, se je peljal s kolesom po cesti Basovizze. Ko je privozil do Cave Faccanoni, je zavozil varj avto, ki ga je sofaral sofer Josip Kristof. Goblerjevo stanje je zelo resno, ker ima ponesrečenec nevarne poškodbe na lobanji.

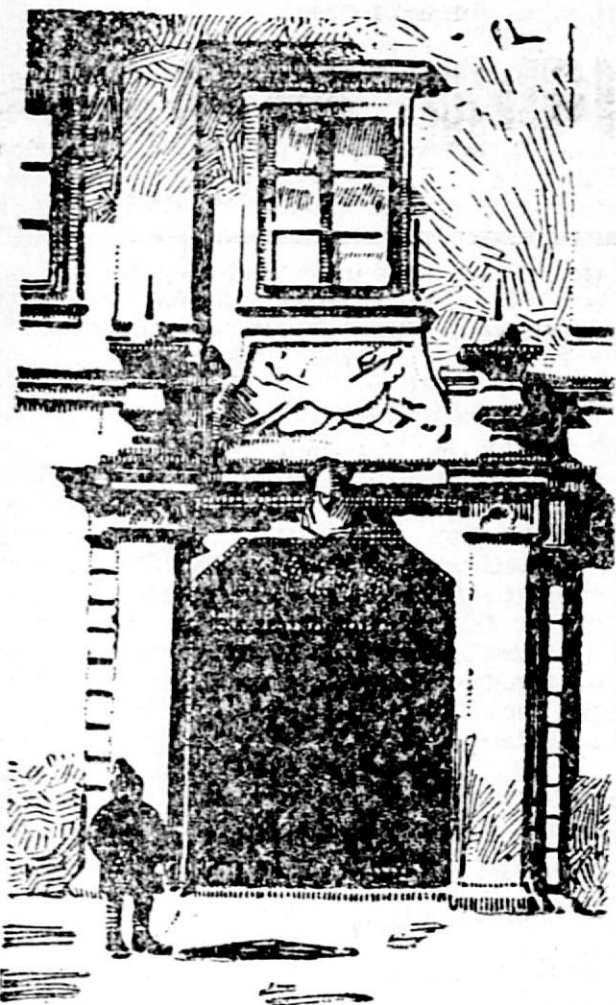
— Italijanski lingvistični zavod v Triestu. V okviru Kr. tehničnega pomorskega zavoda v Triestu je pričel delovati poseben italijanski lingvistični zavod, ki bo pričel s 1. septembrom organiziral razne tečaje za pouk tujih jezikov. Med drugim bo poskrbljeno za pouk italijanščine za tuje, nadalje nemščine, francosčine, španščine, angleščine in madžarščine.

— Ljudsko gibanje. V Triestu ji bilo 23. julija 10 rojstev, 9 smrtnih primerov in 7 porok; dne 22. julija je bilo 11 rojstev, 8 smrtnih primerov in 8 porok; dne 24. julija 7 rojstev, 6 smrtnih primerov, 4 poroke.

Tudi ulični izveski ljubljanske posebnosti

Na preteklo čase nas opozarjajo v Ljubljani tudi starinski, „cehovski“ izveski — Iz zgodovine uličnih izveskov

Ljubljana, 27. julija
Stara Ljubljana je tako slikovita, da človek rad od časa do časa zaide v njene ulice ter uživa njeno tiho poezijo. Da, poezijo, nikar se ne posmehujte! Staro mesto ima svojo čar, kljub vsem »obližem« modernih dobe ter življenju našega časa. Mesto pa ni le zgolj zidovje; njegova lepota ni v samih precejšnjih starinskih patricijskih hiš, v težkih podbojih, bogatem okrasju ter oblogah ob oknih, v strešnih zidih, v balkonih in mostovih. V vsem tem je še nekaj več: morda igra svetlobe in sence, neka posebna uravnoteženost gnet, ne le po zakoni simetrije. To je arhitektura dobe, ki je zašla; hiše v vijugasti črti, v nekem neredu, ki je pa tako slikovit ter tudi mnogo bolj občutke domačnosti kakor ravne, široke moderne ulice. Te starinske ulice

imajo svojo svetlobo, ki se razlikuje od svetlobe modernih ulic. Človek ima občutek, da je stopil v zaprt prostor, ko je n. pr. prišel na Mestni trg. Pročelja, posebna svetloba in vse tisto, kar ostane še neopredeljeno, izžareva svojstven čar. Med temi elementi morda ne opazite še enega, prave posebnosti starega dela mesta: starinskih uličnih izveskov. Ni jih še izpodrinila nova doba in ne moda. Sicer jih je že malo, vendar nam pričajo, da so nekateri naši podjetniki zvesti čuvarji tradicije. To je še odsev preteklosti, ki najbrž ne bo še tako kmalu ugasnil.

Doba svetlobnih napisov

Ulični napisi trdijo, da dandanes prav tako pomembni kakor so bili v preteklosti. Vendar je težko reči, če jim morda dandanes ne pripisujemo še večjega pomena. Tudi v srednjem veku, ko reklama ni imela še dandanašnjega zvoka in pomena, so imeli podjetniki vendar smisel za to, kar imenujemo dandanes podjetnost, iznajdljivost in poslovno samozavest. Znali so opozarjati na svoja podjetja in v tem tudi med seboj tekmovali. Če bi imeli v ta namen toliko tehničnih sredstev kakor podjetniki dandanes, bi najbrž nič ne zaostajali za nami. Niso se mogli vpreči svetlobe in reklamne namene, zato so pa znali tem bolj izkoristiti stvarino, jo obdelovati s pravim umetniškim okusom in iznajdljivostjo. Zdal je doba svetlobnih napisov, neonovih cevi, ki v njih žari plin, ko krozi skozi elektrika. Dandanes reklamni napisi silijo že v nebo: pišejo jih s pomočjo letal visoko nad zemljo. Velika mesta se ponoči spreminjajo v začarani kraje, kjer je zavlada čarovnik, ki zna prelivati sijajoče barve v noč ter preganjati in razblinjati temo v čudovito, pestro žarenje. Svetlobni napisi so pa v resnici ulični izveski naše dobe. V celovskih dobi so bili izveski sicer povsem drugačni kakor dandanes, v bistvu, po svojem namenu in postanku, so pa svetlobni napisi isto, kar so bili ulični izveski v preteklosti.

Ulica v srednjem veku

Čeprav ima Ljubljana še nekaj starinskih uličnih izveskov, ki nas opozarjajo na posamezna podjetja, vendar si dandanes ne more več pričarati točne slike ulice srednjega veka. Pomagati si moramo z domišljijo. Zamislimo si vijugasto, mračno in

ozko ulico. Vzdolž se vrste na obeh straneh vrata trgovin in delavnic. Izložb v današnjem pomenu besede ni. Mnogo blaga je razstavljenega v sami ulici, ob vhodih v poslovalnice. Če po tem blagu razpoznavamo in opazujemo podjetja. Od časa do časa nas pa tudi ulični izveski sami opozore na podjetnost podjetnika, če nismo dovolj pazljivi in ne sklonimo glave. Železne, pločevinaste table, razne posode, orodje in orožje, posoda, najrazličnejši izdelki — vse to je bilo izvešeno nad glavami ljudi: čudovita, slikovita razstava. Če potegnemo veter, se začno izveski mahati, zadevati drug drugega, da nastane truš, kakršnega si ne moremo zamisliti niti dandanes v dobi motorjev. V ulici pa tudi odmevajo šum in hrup dela obrtniških delavnic, krik in vik iz krčm. Morda je bilo tako. Vemo le, kakšni so bili ulični izveski.

Težko se je bilo znati v mestu

Tujec se ni tako lahko znašel v srednjem veku mestu. Toda skoraj vsa mesta so bila mala. Pešec je lahko v nekaj urah prehodil vse mesto ter spoznal njegove zunanje značilnosti. V nekoliko večjih mestih, na primer v Parizu, je pa bilo zelo težko iskati posamezne hiše. Nekaj časa so bile hiše brez hišnih števil. Šele v XV. stoletju so v Parizu oštevilčili nekatere hiše, a zgled ni vsekakor številke so se branili plemiči, ki se jim je zdelo sramota, da bi kdo izenačeval njihove hiše z meščanskimi ter jih »žigosale« s številkami. Nikakor se niso mogli sprijazniti, da bi bile njihove hiše oštevilčene kakor kakšna beznica ali trgovina robovega meščana. Plemič je pač tedaj gledal na meščana še zviška. Kako so pa označevali posamezne hiše in kakšne naslove so imele, ko še ni bilo hišnih števil in ne uradnih uličnih imen? Opisati je bilo treba precej veliko okolico, če so napisali naslov, n. pr.: Gospod... ulica sv. Margarete pri ulici Razpotje, ob vhodu trgovine z nogavicami in peka, pri sejmškem trgu, za drugimi vrati desno, v drevoredu, v drugem nadstropju velikega stopnišča... Ubogi poštni sil! Kljub vsemu temu se je tujec prej ali slej seznanil z mestom in pri tem so mu zelo pomagali ulični izveski. Bili so tako značilni, da si jih je lahko zapomnil, mnogo lažje kakor si dandanes zapomniš napis ali ulično številko. Tedaj je pa kupec tudi lažje našel blago, ki ga je nameraval kupiti, saj je pogosto nehoti sunil z nosom vanj, ali ga je pa nanj opozoril ulični izvesek.

Zasluge številnih umetnikov

Umetniki so v srednjem veku lažje živeli že zato, ker jim je izdelovanje uličnih izveskov nudilo mnogo zaslužka. Nardjeni začetniki so lahko pokazali svoj talent v slikanju uličnih izveskov ter opozorili nase. V resnici se je tako uveljavilo mnogo umetnikov, med njimi nekateri slavni. Menda umetniki ne bodo imeli nikdar več toliko dela v službi poslovnega življenja kakor tedaj. Dandanes se sicer lahko uveljavljajo pri risanju ter slikanju lepokov, sestavljanju slikovitih besedil itd., vendar jim vse to ne nudi toliko zaslužka kakor jim je v srednjem veku slikanju izveskov. Ne smete misliti, da so slikali po neki šabloni, za eno in isto vrsto podjetij enake slike. Domišljijo so pustili prosto pot in stremeli so, kako bi prekosili drug drugega v iznajdljivosti. Imeli so dovolj smisla za humor, njihove slike pa tudi očitujejo miselnost srednjega veka. Ne sme nas presenečati, da je med temi slikami, ki so služile reklam, toliko motivov iz verskega življenja. Večkrat so naslikani priljubljeni svetniki. Med nebesnimi znamenji so pogosto slikali luno, sonce, pa tudi zvezde in komete. Radi so upodabljali pravljice živali ali domače živali v zabavnih prizorih, n. pr. mačka, ki lovi ribe, osla, ki igra na lajno, svinjo, ki prede itd.

Obrtniki izdelovali izveske sami

Številni obrtniki so izdelovali svoje izveske sami. Že v tem so hoteli čim učinkoviteje prikazati, kakšni mojstri so. Tako so ključavnice izbošali velike ključke, okrasne mnogo bolj kakor so tisti, ki s njimi sv. Peter odklepa nebesna vrata. Urarji so izvešali velika, podobno izdelane ure, kakršnih je pri nas še nekaj. Brivci so imeli svoje znake: krožnike, zlate ali srebrne, da so z njimi menda opozarjali, da umivajo svoje goste v zlatih posodah, odnosno, da jim v nje — pušajo krto. Vedeti morate, da so bili tedaj brivci tudi »padarji«, to se pravi neke vrste »kopališki« mojstri in zdravniki, ranocelniki in puševalci krvi. Izveski so morali očitati čim bolj značilnost posameznih obrti, kljub temu pa niso bili stereotipni, kar spreviroma še dandanes na starih ljubljanskih izveskih.

Najstarejši predpisi o izveskih

Kljub vsem svojim prednostim, slikovitosti in koristnosti so imeli ulični izveski tudi hude nasprotnike. Ali so bili v naših krajih v veljavi predpisi, ki bi omejevali prosti izvešanje izveskov ter določali, kakšni smejo biti, ni znano. V Parizu so kmalu spreviroma, da je treba nekaj ukreniti, kajti izveski so bili čedalje večji, tako da to tu in tam že povsem pokrivali hišna pročelja. Podjetniki so tekmovali med seboj, ne le, kdo bo imel lepši in značilnejši izvesek, temveč tudi, kdo bo imel večje. V pravem pragodu izveskov so ti znaki sčasoma izgubili svojo učinkovitost, ker so tako rekoč prekrivali drug drugega. Oblasti so se morale zganiti tudi, ker so izveski ogražali ljudi. Mnogi so bili pretežki, da jih ni bilo mogoče pritriliti dovolj zanesljivo k zidu. Pogosto so popadali na cesto ob močnejšem vetru. Neznosno je bilo zvonjenje, ko so izveski ob viharju tolkli drug ob drugem. Tu in tam so bili tudi izvešeni prenosniki. Vlade Henrija IV., Louisa XIII. in Louisa XIV. so morale večkrat posredovati, da se ulični izveski niso sprevrgli v prava strašila ter da niso preveč ogražali zdravja in življenja meščanov. Vendar sama svarsila navadno niso zalegala. Končno so bili uveljavljeni predpisi, da izveski ne smejo biti večji kakor do širine 18 palcev, višine 2 čevlja, izvešeni so pa morali biti najmanj 13 čevljev in pol visoko nad tlakom. O d hiše so imeli štiriti največ 3 čevlje.

Konec starinskih izveskov

Starinski izveski s temi predpisi sicer še ni odločen, vendar je bil to že začetek konca. L. 1728 so na pariških ulicah namestili ulične napise z označitvijo širine ceste, in sicer s C širino enega vozlišča, s CC dveh vozlišč in CCC treh vozlišč. Razvoj prometa, trgovine, obrti, pa tudi splošne izobrazbe — vse to je vplivalo tudi na ulične izveske podjetij. Zato je tudi razumljiva prepoved l. 1761, da poslej nihče ni smel več izvešati izveskov, ki bi širili ali ob zidu. Dovoljeni so bili samo še izveski ali table, pritrjeni ploskovito na zid. V dobi francoske revolucije je novi režim posegel tudi v poslovno življenje in bili so izdani predpisi z nekaterimi omejitvami glede izveskov. Izveski srednjeveške oblike in obsega pa niso bili več dovoljeni tudi dobi revolucije, ko so odstranjevali vse novosti.

Toda, če je bil konec starinskih izveskov v Parizu, so nam ostali še pri nas. Seveda jih dandanes ni več toliko kakor v srednjem veku. Zdal so znaki, enako razumljivi pismenim in nepismenim, že navadno združeni z napisi. Samih izveskov, brez napisov, ne najdemo več. Izveski so pa vendar ohranili še svoj pravi značaj srednjeveške dobe in dokazujejo, da so imeli obrtniki včasih mnogo smisla za umetnost. Izveske starega sloga imajo še naši ključavnice, posamezni brivci in gostilničarji. Še nedavno so imeli posamezni čevlji svoje izveske — pozlačene čevlje ali skorje. Čudoviti so bili izveski mesarjev, ob vratih nad hodnikom cela stegna krasnega volovskega mesa. Peči so izvešali velike roglice, ki jih pa niso sami spekli. Kleparji so imeli izvešene — tu in tam še vedno — svoje izdelke v miniaturo. Urarji in optiki še vedno opozarjajo nase z urami in ščipalniki. Pri škofiji pa ima neka trgovina še vedno velik izvesek s sliko škofa. Gostilničarji še skoraj vsi opozarjajo goste nase z oblaganjem in posebnim znakom iz žlice in pločevine, grozdjem in listi trte. Vsi ti izveski se nam zde sami po sebi umetni ter potrebni, da zato tudi v njih ne vidimo posebnosti. Del tistega neopredeljenega mesta »invtarja« so, ki je vtisnil mestu pečat domačnosti in čar preteklosti.

Žalno poslanec in kot tak marljivo sodeloval pri zakonodaji. Novi državni tajnik v preskrbovalnem ministrstvu Jurček je študiral kmetijstvo, po prvi svetovni vojni je pa izpopolnil svoje znanje na študijskih potovanjih po Nemčiji in Italiji.

Državni tajnik Konkoly-Thege deluje že dolgo v Državni agrikulturni zvezi in je bil doslej njen generalni tajnik. Poleg tega je profesor na tehnični visoki šoli v Budimpešti, in sicer za živinorejsko panogo.

Odkod ime „lazaret“?

Izraz lazaret izvira iz italijanskega »lazaretto«, in se je razširila pozno po svojem nastanku prenesel na vojno bolnico. V 15. stoletju je dalo mesto Venezia svoji bolnici za gobavce ime po Lazariju, omenjenem v evangeliju sv. Luke. V srednjem veku je bil namreč Lazar patron gobavcev in velja še zdaj za zaščitnika bolnikov. Ko je bila pozneje ta bolnica za gobavce opuščena, je ustanovilo mesto drugo blizu cerkve Marije Nazarenske, ki je dobila isto ime. S spojitvijo obeh imen Lazar in Nazaret je nastalo ime lazaret, ki se rabi zdaj skoraj po vsem svetu za vojno bolnico.

Izredna hladnokrvnost

Neko damo v Kopenhagenu je presenetil neke noči v stanovanju vlomilec. Mirno ga je vprašala, kaj želi, ko se je pojavil na pragu. Ko je zamrmral v odgovor nekaj o denarju, je dejala, da zelo obžaluje, da mu z njim ne more postreči, ker ga nima, pač mu bo pa rade volje postregla s skodelico čaja ali kave, kar mu pač t. j. prijia. Vlomilec je bil seveda silno presenečen, ko je prišla policija in ga aretirala v trenutku, ko je mislil, da bo lahko po skodelici kave še malo pokramljal s postrežljivo in hladnokrvno damo.

Rumunske rezerve za zimo

Rumunski narodni zadržni zavod je uredil veliko skladišče, kamor bo spravil razna živila kot rezervo za praskrbo prebivalstva v zimskih mesecih. V kleti velikega poslopja bo urejena moderna hladilnica. Drugi obširni prostori bodo pa napolnjeni s suhim sočivjem, marmelado, stročnicami in drugimi živilci. V skladišču bo prostora za 350 vagonov živil. Poleg tega je državno podjetništvo za preskrbo odredilo, da bo prihodnjo zimo naslojenih 6.000.000 kg rib, 500.000 kg rib bo prekaženje, 500.000 kg pa predelanih v konzerve. Ker prihajajo tako iz stare Rumunije kakor tudi iz priključene Sedmograške in Bana ta poročila o dobri letini krompirja, bo poskrbljeno tudi za njegovo vskladiščenje. Čez zimo bo dobivalo prebivalstvo po nizkih cenah iz državnih skladišč tudi krompir.

Madžarski študenti v Nemčiji

Ze skozi stoletja študirajo madžarski študentje na raznih visokih šolah. V Berlinu je bila ustanovljena že pred sto leti Zveza madžarskih visokošolcev. V inozemstvu študirajoči madžarski visokošolci so bili vedno vneti za mednarodno sodelovanje. Madžarski visokošolci v Berlinu so proslavili te dni svoj jubilej, kar pomeni zgovoren dokaz za tesne kulturne stike med Madžarsko in Nemčijo. Berlinska univerza, ustanovljena leta 1810., je imela madžarske slušatelje že od svoje ustanovitve. V juliju 1942. je bila pa ustanovljena v Berlinu Zveza madžarskih visokošolcev. Iz sodelovanja med madžarskimi in nemškimi visokošolci so se razvile nove ustanove za poglabljanje kulturnih stikov med obema narodoma, med njimi Collegium Hungaricum v Berlinu, leta 1916. ustanovljen madžarski institut berlinske univerze, madžarska stolica na berlinski univerzi in knjižnica madžarskega instituta, obsegajoča zdaj 40.000 zvezkov.

Žide je treba izgnati tudi iz Soluna

V grškem tisku se obravnava v zvezi s prvim ukrepom glede zaposlitve židov v Solunu vprašanje izgonu židov iz tega obmorskega mesta, ki je še vedno židovska prestolnica v vzhodnem Sredozemlju. Grški listi pravijo, da bi bilo treba napraviti temu neznanemu stanju konec. V Solunu je okrog 60.000 židov in grški listi zahtevajo, naj jih oblasti izselijo. Obenem zahtevajo, naj bi bili vsi židje in židovske trgovine označeni, da bi jih ljudje lanko že od daleč spoznali.

V KRČMI

Stric Makuc pride nekega dne v krčmo in vpraša krčmarja, kaj imajo v kuhinji. — Imamo štedilnik, tri škafe, korito, mizo, stole in kuharico, — odgovori krčmar.

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

Frank je molčal. Toda tesnobni, zaskrbljeni izraz na njegovem obličju je ostal. Izvlekel je rutico in se useknil.

»Ne smete tako govoriti,« je dejal.

»Zakaj ne? Resnica je.«

»Vi imate lastnosti, ki so prav tako važne, da, celo še bolj. Morda je drzno, da tako pravim, ker vas premalo poznam. Samec sem in malo vem o ženskah, mirno živim tu v Manderleyju, saj veste; toda upam se reči, da so dobrota, skromnost in odkritosrčnost vrline, ki za moža, za soproga, več pomenijo od vse duhovitosti in lepote tega sveta!«

Silno razburjen je bil. Spet se je useknil. Videla sem, da so ga moje besede pripravile v vznemirjenje, ki je še dosti večje od mojega; to odkritje mi je močno povzdignilo samozavest. Zakaj se je bil tako razburil? Konec koncev mu vendar nisem bila rekla kdovekaj. Priznala sem bila samo, da me misel »Rebekino mesto si zavzela« navdaja z občutkom manjvrednosti. In Rebeka je pač menda tudi imela lastnosti, ki jih je navajal kot moje. Po vsem njenih prijateljskih in po silni priljubljenosti, ki jo je uživala, je bilo gotovo soditi, da je bila dobra in odkrita. Zastran skromnosti nisem zanesljivo vedela,

52

kaj hoče reči. To je bila beseda, ki je nisem nikoli prav razumela. Zmerom sem mislila, da je skromnost nekakšen strah, da te ne bi kdo srečal, kadar greš v kopalnico...

Ubogi Frank! In Beatrice mi ga je bila opisala kot človeka brez domišljije, iz katerega ni moči spraviti pametne besede.

»Nu,« sem rekla nekoliko v zadregi, »ne vem, ali je vse to res... Ne verjamem, da bi bila kdo ve kako dobra ali kdo ve kako odkrita, in kar se tiče skromnosti, se mi zdi, da je le malo drugih vrlin, ki bi bila imela toliko prilike za njih gojenje. Pričnam pa, da ta možnost na vrat na nos, po tem, ko sva bila nekajkrat sama v tistem montecarlaskem hotelu, ni baš dokaz prevelike skromnosti. A vi morda ne gledate na takšne stvari!«

»Draga gospa, menda ne mislite, da sem v vajinem srečanju tam doli le za trenutek videl kaj ne povsem neoporečnega?«

»Oh, ne,« sem resno odgovorila. Morda se je zgrajal nad menoj. In ta izraz, »kaj ne povsem neoporečnega«, je bil res ves njegov. Takoj sem pomislila, kakšne neki so stvari, ki niso »povsem neoporečne«.

»Prepričan sem,« je začel in neodločno pomolčal, ker je bil še preveč zmuden, »prepričan sem, da bi mi Maksim s temi vašimi mislimi zelo nezadovoljen, ko bi jih poznal. Ne verjamem, da bi kaj slutil o njih.«

»Menda mu ne mislite povedati?« sem hitro dejala.

»Ne, niti v sanjah ne, za koga me pa imate? A

vidite, gospa de Winter, Maksima dobro poznam, videl sem ga v mnogih... mnogih stanjih duha. Če bi kdaj zasumil, da trpite zaradi... da, zaradi preteklosti, bi ga to huje mučilo od vsega drugega na svetu. Meni verjemite. Zdal je kazno, da se izvrstno počuti, toda gospa Lacy je imela ondan docela prav, ko je rekla, da je bil na robu živčnega zloma... čeprav ni bilo zelo rahločutno, da je omenila to vpricho njega. Evo zakaj tako dobro vplivate nanj. Mladi ste in sveži... polni zdrave pameti, in v nobeni zvezi z vsem tistim, kar je bilo. Pozabite, draga gospa, pozabite, kakor je on pozabil, Bogu bodi hvala, in z njim vred mi vsi. Nikogar izmed nas ni volja, da bi obujal preteklost. Najmanj pa Maksima. Samo na vas je, da nas odvrnete od te preteklosti. Nikar nas znova ne spominjajte nanjo.«

Imel je prav. Dragi, dobri Frank, moj prijatelj in zaveznik. Sebična sem bila, preobčutljiva, mučenica svojega manjvrednostnega kompleksa. »Škoda, da nisem že prej govorila z vami o teh stvareh,« sem dejala.

»Da bi bili!« je rekel. »Precej muke bi si bili prihranili.«

»Zdal se čutim srečnejšo. Mnogo srečnejšo. In vi mi boste prijatelj, kaj ne da, Frank, naj se zgodi kar koli?«

»Da, bom,« je odvrnil.

Temna pot med gozdi je bila za nama; spet sva videla svetlobo. Rododendri so se sklanjali na naju. Konec njihove dobe je bil blizu. Že je bilo vi-

deti ovetje nekam bolno; prihodnji mesec se bodo glavice osuše, in vrtnarji bodo pometli ovenele lističe. Njih lepota je bila minljiva, obsojena v to, da traja le kratek čas.

»Frank!« sem rekla. »Preden končava ta razgovor, in to za zmerom, ali mi obljubite, da boste odgovorili po pravici, če vas nekaj vprašam?«

Obstal je in me skoraj nezaupljivo pogledal. »To je zanka,« je dejal. »Utegnili bi me vprašati kaj takega, na kar vam ne bi mogel odgovoriti. Lahko mi zadaste nemogoče vprašanje.«

»Ne. Vprašanje ni nemogoče. Nič osebnega ni, niti ne kaj zaupnega.«

»Prav, storiti hočem, kar morem.«

Pustila sva bila veliki ovinek drevoreda za hrbtnom, in Manderley je ležal pred nama, veder in miren v vencu svojih trat, in me je znova uklepal v čar svojega popolnega somerja, svoje miline in svoje velike preprostosti. Sončni odsevi so mu poigravali na žilah visokih oken, in kameniti zidovi, tam, koder je plezal po njih lišaj, so imeli toplo barvo, kakor bi jih pokrivala stara rja. Mehak stebel dima se je dvigal iz nekega dimnika. Grizla sem si nohet na palcu in skrivaj opazovala Franka.

»Povejte mi — moj glas je bil brezbrizen in ravnodušen — povejte mi: ali je bila Rebeka zelo lepa?«

Frank je nekoliko počakal, in nisem mu videla v obraz. Gledal je drugam, proti hiši. »Da,« je rekel počasi, »da; mislim, da je bila najlepša živa stvar, ki sem jo kdaj videl v svojem življenju.«